

Karta ewidencyjna obiektu grobownictwa wojennego

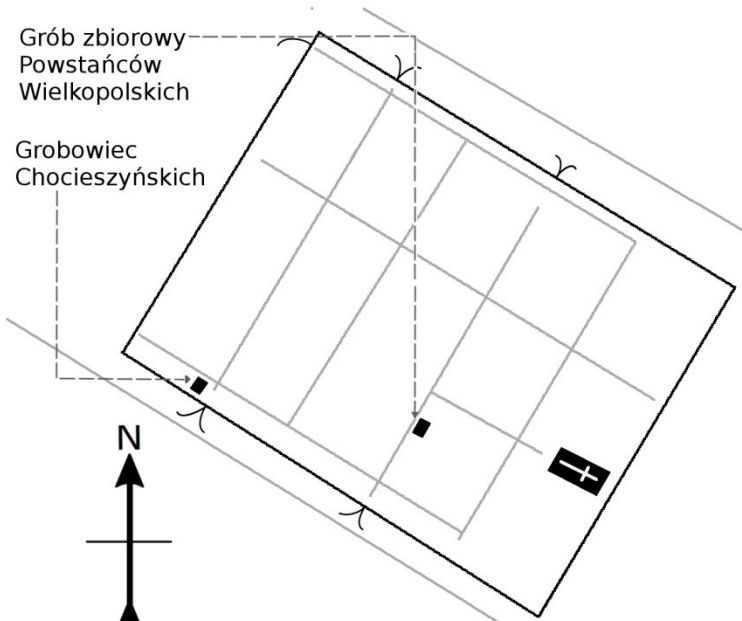
Gmina: **GRODZISK WLKP.**

Nr ewidencyjny: **3005024_01_PW**

Rodzaj obiektu ¹	Nazwa obiektu	Miejscowość
MOGIŁA ZBIOROWA	GRÓB POWSTAŃCÓW WIELKOPOLSKICH	GRODZISK WIELKOPOLSKI
Zdjęcie – widok ogólny	Kategoria	powstanie wielkopolskie 1918-1919, ofiara terroru 1945-1956
		<p>Adres województwo / powiat / gmina WIELKOPOLSKIE / GRODZISKI / GRODZISK WLKP.</p> <p>ulica / lokalizacja opisowa CMENTARZ PARAFIALNY ul. Staszica</p> <p>Właściciel / zarządca terenu / działka nr Urząd Miejski w Grodzisku Wielkopolskim / 300502_4.0001.2203/1</p> <p>Kwaterna, rząd / ewent. lokalizacja opisowa W centrum cmentarza, na prawo od głównej alejki, 3 rząd / 52°13'29"N 16°22'25.6"E (52.224722, 16.373778)</p> <p>Podstawowa informacja o pochowanych POWSTAŃCY WIELKOPOLSCY (10 osób): Bogusławski Włodzimierz, Sternal Jan, Małecki Ludwik, Palicki Józef, Rysmann Wiktor, Koliński Stefan, Stachecki Jan, Smolibowski Antoni, Kurczyk Marcin + ppłk Józef Skrzydlewski</p> <p>Datowanie 1928 r.</p> <p>Forma ochrony GRÓB WOJENNY Cmentarz wpisany do Gminnej Ewidencji Zabytków</p> <p>Wymiary (szer., głęb., wys.) ok. 900 x 700 x 420 cm</p> <p>Material murowana</p>

- ZA WOLNOŚĆ -
TU SPOCZYWAJĄ POLEGLI
W
POWSTANIU WIELKOPOLSKIM
W ROKU 1918-19.
S.B.
JAN STERNAL
WŁODZIMIERZ BOGUSŁAWSKI
JAN STACHECKI
LUDWIK MAŁECKI
JÓZEF PALICKI
WIKTOR RYSMANN
STEFAN KOLINSKI
ANTONI SMOLIBOWSKI
POWSTANIEC NIEZNAJANEGO NAZWISKA

ŻYCIEM SŁUŻCIE OJCZYŹNIE,
JAK MY ŚMIERCIĄ SIĘ ZASŁUŻYLI!

¹ cmentarz wojenny / kwaterna wojenna / mogiła zbiorowa / grób indywidualny....

Szkie sytuacyjny		Opis obiektu i inskrypcje	
		<p>Pomnik-ściana na mogile, ceglano-betonowy, obrzeże pokryte blachą ocynkowaną, na szczycie krzyż betonowy, w masie płaskorzeźby filarów, zniczy, sztandarów i orła; otoczony niskim murkiem z filarkami zakończonymi kwiatonami; całość pokryta płytą betonową, na środku krzyż powstańczy.</p> <p>Fundament o wys. 12 cm; murek o wys. 33 i szer. 10,5; słupki murowane w podstawie wystające o 2 cm. od lica fundamentu, trzon: 39,5 x 39 x 45, płaskorzeźby: 20 szer. x 30 wys. x 2 grub., głowica: 46 x 45,5 x 9,5; zwieńczone wazonami granitowymi: 27 (u podstawy) i 35 (u góry) x 27,5 i 35 x 25,5.</p> <p>W centrum krzyż powstańczy: 200,5 x 200,5, szer. ramion 44,5(trzon) i 52,5 (końcówki), wysokość od frontu 22 i z tyłu 42,5.</p> <p>Boczne kwiatony o wys. 29, na podstawie: 54,5 x 54,5 x 31.</p> <p>Pomnik trójdzielny – na fundamencie o wys. 38 i szer. 36, z gzymsem o wys. 11 i szer. o 2 cm większej niż pomnik; z boków wysoki na 140, w centrum na ok. 420; dwie pary pilastrów: 41,5 x 7,5 x 230 (uwzględniając bazę i głowicę, ale bez górnego gzymsu); w centrum ołtarz: 163 x 37,5 x 98,5. Tablica inskrypcyjna główna: 99,5 x 157,5 x 3, tablica poświęcona Skrzydlewskiemu: 42 x 2 x 40.</p> <p>Nad ołtarzem napis: BOHATEROM*CZEŚĆ!</p> <p>We frontonie Orzeł Biały na czerwonym polu. Całość wieńczy betonowy krzyż.</p>	
Stan zachowania i najważniejsze postulaty konserwatorskie	Bibliografia	Dane dot. osób pochowanych, okoliczności śmierci, pierwotnego miejsca pochówku; historia obiektu itp.	
<p>Stan mogiły zadowalający – mogiła zadbane, w niektórych miejscach widoczne spękania.</p> <p>Prace konserwatorskie zaplanowano na 2018 r.</p>	<p>Olszewski W., Jastrząb Ł., <i>Lista strat Powstania Wielkopolskiego</i>, Koszalin 2009 (wpisy 114, 789, 1109, 1277, 1489, 1726, 1798, 1833, 1853)</p>	<p>Włodzimierz Bogusławski, Jan Sternal, Ludwik Małecki, Józef Palicki, Wiktor Rysmann, Stefan Koliński, Jan Stachecki (być może pochowany na Cmentarzu Garnizonowym w Poznaniu), Antoni Smolibowski, Marcin Kurczyk – powstańcy polegli w 1919 r.</p> <p>Józef Skrzydlewski – dowódca grodziskich formacji powstańczych 1918/1919, uczestnik kampanii wrześniowej 1939, żołnierz PSZ, dostał się do niewoli niemieckiej pod Dunkierką, podpułkownik dyplomowany, ofiara terroru komunistycznego, zm. 1952 r., pochowany w opisywanej mogile w 1957 r.</p> <p>Grobowiec zbudowany w latach 1922-1928, uroczyste odsłonięty 28.09.1930 r.; w latach 1967, 1972 i 2004 obiekt był remontowany.</p>	
	Załączniki		
	<p>Dokumentacja fotograficzna – stan na 04.04.2017 r. – w wersji elektronicznej.</p> <p>Zdjęcia archiwalne – w wersji elektronicznej.</p>		
Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data, podpis):		Sławomir Józefiak, 23.06.2017 r. / aktualizacja 25.10.2018 r. /	